Ե. ՏԱՐԻ ՔԻԻ 1513 — 16 MAYIS 1936 — ԳԻՆ 4 ՂՐՈՒՇ — ՇԱԲԱԹ 16 ՄԱՅԻՍ 1936

AREVELK
Siyasî, iktisadî ve edebî yevmî gazete
Galata, Tünel itisalinde, Billur sokak No. 10

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ՏԱՐԵԿԱՆ
Թուրքիա	700 ղր.	1400 ղր.
Արտասահման	110 ֆր.	200 ֆր.
Ամերիկա	9 տոլար	15 տլր.

AREVELK
ԱՐԵՒԵԼՔ

ՀԵՌԱՁԱՅՆ 40852 — ԱՆԿԱԽ ՕՐԱԹԵՐԹ — Telefon 40852

ՀԱՍՑԷ՝- Գալաթիա, Թիւնէլի խան Պիլլուր փողոց, թիւ 10

AREVELK
Quotidien Armenien Politique
Economique Litéraire
Galata B. P. 1203

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
ԽՈՐԷՆ ՃԱՄՃԵԱՆ

ՊԱԼՏՈՒԻՆ Կ'ԱՐԴԱՐԱՑՆԷ
ԱՆԳԼԻՈՅ ՎԵՐՋԻՆ ԸՆԹԱՑՔԸ
ՀԱԿՔԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆԸ ՉԻ ՆՇԱՆԱԿԵՐ
Անգլ. նաւատորմին օժանդակութիւնը
Կ'ԸՍԷ ՎԱՐՉԱՊԵՏԸ

ԼՈՆՏՈՆ 15.— Պալտուին մասնաւորաբար ծանրացաւ ա տաքին քաղաքականութեան վրայ այն ճառին մէջ, որ արտասանեց Ալպէր Հօ- ի մէջ պահպանողական կիներու մէկ հաւաքոյթին։

Պալտուին չեղտուէլ վերջ թէ ինք տիբթաթէօր մը չէ և ոամկավար պարոնները համաձայն կը մնայ իր երկիրը, անցնելով արտաքին քաղաքականութեան վերաբերեալ խնդիրներու, վեր առաւ Ազգաժողովի միութիւնը դերը համաշխարհային քաղաքականութեան մէջ, յոյս յայտնելով որ այնպէս անհրաժեշտ փոփոխութեան պետի ենթարկուի այդ հաստատութիւնը, զանոնալու համար միջազգային պատկառելի ուժ մը։

Անդրադառնալով իտալա-հապէշ պատերազմին, ճառախօսը ըսաւ. Առանց հնազանդելու անձնական նախասիրութեանց, միմիայն բաղձանք գործադրել Ազգաժողովին պարտաւորութիւնները։ Անգլ. կառավարութիւնը ուզեց Ազգաժողովին լաւագոյն մէկ անդամը ըլլալ և այս ուղղութեամբ ամէնէն աւելի լաւագոյնս չարժեցաւ։ Հետեւաբար արդարապէս չէ ընդունելու այն նախատինքը թէ՝ իր ջանքերը չի կրցան արդիւնք հանդիսանալ այդ պատերազմին։

Անգլ. կառավարութիւնը պատրաստ էր ալ աւելի խիստ պատիժներ ի գործ դնելու եթէ Ազգաժողովի միւս անդամներն ալ ընկերանային իրեն։ Բայց փորձառութիւնը յստակօրէն ցոյց տուաւ որ կարող ըլլալու համար պահպանել խաղաղութիւնը Եւրոպայի և այնպարհի ամէն կողմ, պէտք է նախապէս ապահովել իր երկրին, իր ժողովուրդին և իր կայսրութեան սեփական ապահովութիւնը։ Ոչ մէկ բանի կը ծառայէ բաղձալը որ ազգու ըլլայ Ազգաժողովի ազդեցութիւնը եթէ երբեք ի վիճակի հարկին ուժի դիմելու։

Ոչ մէկ արժէք կը ներկայացնէր անտես. և երմտական պատիժներու որոշում տալ. եթէ երբեք զանոնք ամբողջովին չպիտի գործադրէին անոնց վրայ աւելցնէին զին. պատիժներ, որոնք անհրաժեշտ են հաւաքական ապահովութեան համար։

Եթէ կը բաղձամ հաւաքական ապահովութեան այնքան ատեն որ Եւրոպան պիտի քալեն մեզ հետ և երբեք չեմ յուսալքուած եթէ այս առթիւ ճախողած ենք։ Պէտք է վերատին փորձել։

Խնդիր է գիտնալ սր եթէ Եւրոպայի պետութիւնները պատրաստ են դիմելու իրենց դերը հաւաքական ապահովութեան մէջ, իրենց այս անդամակցութիւնը պիտի գիտնա՞ն արժեցնել չիյնալով թմրութեան մէջ, որովհետեւ հաւաքական ապահովութիւնը չի նշանակեր որ անգլ. նաւատորմը պատրաստ է ամէն աշխատութիւն կատարել ուրիշ պետութեանց համար։»

Վարչապետը վերջ տուաւ իր ճառին ըսելով որ անգլիացի ժողովուրդին երջանկութիւնը կախում ունի Եւրոպայի և աշխարհի խաղաղութենէն։

Մեկնաբանումը անկարելի է, ըսաւ, ոչ մէկ ողջամիտ մարդ չի կրնար ըսել որ ոչ Անգլիա, ոչ Ֆրանսա, ոչ ալ Գերմանիա կրնայ անտարբեր մնալ իր դրացիներէն մէկուն ճակատագրին հանդէպ։

ԼՈՆՏՈՆ, 15.— Արտաքին գործերու յանձնաժողովը չարունակեց պատիժներու խնդրին վիճաբանութիւնը։ Այս յանձնաժողովը կ'ենթադրէ որ հաստատութիւնը պէտք եղած չափով տեղեակ չէ պահած արդի կացութեան մասին հետեւաբար պէտք է միջոցներ ձեռք առնել ձգտելու համար տարածողներու դէմ։

Յանձնաժողովի բազմաթիւ անդամները պահանջեցին որ զանիմը Ազգամարտիչ ճշդէ իր հետեւելիք քաղաքականութիւնը։ Սբրօսթրն և Ալեքսանդրիայի ներկայ կը գտնուէին։

ԱՆԳԼ. ԴԱՀԼԻՃԻՆ ՄԷՋ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ՊԵՐԼԻՆ, 15.— Լոնտոնէ կը հաղորդուի որ անգլ. դահլիճին մէջ տարբեր կարեւոր փոփոխութիւններ պիտի կատարուին և նախկին արտաքին նախարար Սամուէլ, Հօրի կարեւոր պաշտօն մը պիտի տրուի։

ՊԵՐԼԻՆ, 15.— Լօրտերու ժողովին մէջ երէկ դիշեր միջազգային կացութեան շուրջ կարեւոր վիճաբանութիւններ տեղի ունեցան։

Այս առթիւ խօսք առնելով Լօրտ Տիքէնսըն պահանջեց որ Իտալիոյ դէմ արուած պատիժները վերցուին և Ազգաժողովին ուխտէն վտարուի անդրադառնալով Ազգաժողովի բարեկարգման անհրաժեշտութեան ըսաւ որ Գերմանիոյ և Ամերիկայի պէտք է վերատին հրաւէր ուղղել գործակցելու։

Անգլեսովեէթ նաւային բանակցութիւնները կը սկսին

ԼՈՆՏՈՆ, 15.— Անգլեւգերման նաւային բանակցութիւնները խզուեցան Սովեէթ նաւային կցորդ Զիքունովի Լոնտոն ժամանման հետեւանքով։ Որովհետեւ Գերմանիա կը բաղձայ որ Անգլեսովեէթ նաւային խնդիրը նախապէս կարգադրուի։

Էտէնի կարեւոր տեսակցութիւնը

ԱԹԷՆՔ, 15.— Երէկ դիշեր ուշ ատեն Փէթիսէ կարեւոր հեռագիր մը հասած է որ կ'ըսէ թէ Էտէն Լոնտոն մեկնելէ առաջ տեսակցեցաւ Թրիւրօքէն Թ. Բիւշի Աբասի և Թիթուլէսքուի հետ։ Թէև չյայտնուիր թէ ինչի մասին տեսակցած է բայց զգացուած է որ արտասովոր տեսակցութիւն մը եղած է ի մասին Մերձաւոր Արեւելքի խաղաղութեան պահպանման։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԽԱՂԱՂԱՍԷՐ Է
Կ'ԸՍԷ ԳԵՐՄԱՆ ՊԵՏ ՄԸ
Եւրոպական պատերազմ մը պիտի փնացնէ սպիտակ ցեղը

ՊԵՐԼԻՆ 15.—Ներքին նախարարութեան առողջապահական ճիւղի պետ ԿուԹ օտար մամուլին ի պատիւ կազմակերպուած ընդունելութեան մը ընթացքին ճառ մը արտասանելով լսաւ ի մէջ այլոց.—

Ցեղային առողջութիւնը և պատերազմը հակառակ են իրարու։

Եթէ օտարները և այնարէի պետական մարդիկը մօտէն ճանչնային Գերմանիան աւելի լաւ պիտի հասկնային թէ ինչո՞ւ Հիթլէր խաղաղութիւն կը բաղձայ։

Ոչ միայն խաղաղութեան պէտք ունինք, այլև ֆիւհրէր խաղաղութիւն կը ներշնչէ որովհետեւ ան գիտէ որ Եւրոպայի մէջ ծագելիք պատերազմ մը պիտի նշանակեր փճացումը սպիտակ ցեղին։ Եւրոպական պետութիւնները պէտք է համոզուին որ Եւրոպայի ապագան և մշակոյթին ու քաղաքակրթութեան փրկութիւնը միմիայն կրնայ ապահովել Գերմանիոյ գործակցութիւնը։

ԻՏԱԼ. ԻՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ ԸՆԴՈՒՆԵՑ
Հռոմի կայսրութեան հռչակման
ՀՐՈՎԱՏԱԿԸ

ՀՌՈՄ 14.— Հայրենասիրական խանդավառ տեսարաններ պարզուեցան Երեսփ. Ժողովին մէջ, որ միաձայնութեամբ վաւերացուց այն հրովարտակները, որոնք Եթովպիան կը կցեն Իտալիոյ և թագաւորին կուտան Եթովպիոյ կայսր տիտղոսը։

Հակառակ ակնկալութեան Մուսոլինի ճառ չէ արտասանած։ Խորհրդարանին նախագահ կոմս Ճիանօ առաջարկած է յաւերժացնել այս օրը, ժողովասդահին պատերէն մէկուն վրայ գետեղելով պրոնզեայ նշանատախտակ մը որ պիտի կրէր Մուսոլինիի հիմնած Հռոմի կայսրութեան թռ ականը։ Այս առաջարկը ընդունուեցաւ ծափահարութեանց մէջ։

Միմիայն ճառ արտասանեց կոյր երեսփոխան Տէլքրուա, որ մասնաւորաբար ըսաւ.—

Եւրոպա չատ աւելի պէտք ունի Իտալիոյ, քան Իտալիա՝ Եւրոպայի։ Կատարեալ յիմարութիւն մը պիտի ՞ըլլայ համաշխարհային գետնին վրայ փոխադրել եթովպական խնդիրը։

Պատմական ճշմարտութեան ու քաղաքակիրթ մարդոց համերաշխութեան դէմ գործուած ոճիրէն զատ ուրիշ ոճիր չենք ճանչնար։

Իտալական յաղթանակը ցոյց տուաւ որ մենք իրաւունք ունինք հիմնովին, ուստի կրնանք հանդարտօրէն սպասել դատապարտութեան մը, որ ամէն բանէ առաջ նախատինք մըն է ճշմարտութեան դէմ ու եղեռնափորձ մը խաղաղութեան վրայ։

Մուսոլինի գոհացաւ հրովարտակներու բանաձեւը կարդալով։

Մասնաւորաբար աչքի կը զարնէին Գերմանիոյ, Ճաբոնի և Աւստրիոյ դեսպաններու ներկայութիւնը։

ՀԱՊԷԹ ՂԵԿԱՎԱՐՆԵՐԸ ՀԵՏԶՀԵՏԷ ԱՆՁՆԱՏՈՒՐ Կ'ԸԼԼԱՆ

ՀՌՈՄ, 15.— Մոկատիզայէ կը հաղորդուի որ Բաս Տէսթայի նախկին տեղակալ Ֆիթիթաօրարի Ատէմի, Նէկէլլիի իտալ. իշխանութեանց յանձնուած է, Բազմահազար պատերազմիկներ անձնատուր եղած և յանձնած են իրենց զէնքերը և հրետանիները։

ՓԱՐԻԶ, 15.— «Իօվր» կը գրէ որ իտալ. կառավարութիւնը քաղաքավարութեան համար չէ պահանջած Ատիսապապայի գիւանագիտական մարմնին մեկնումը բայց չի յուսացուիր որ իրաց այս վիճակը չարունակէ։

Ժընեւի մէջ այն համոզումը կը տիրէ որ Իտալիա կ'ուզէ, պետութեանց կողմէ դեսպաններուն ետ կանչուելովը ապահովել կցման գործնականօրէն ճանչցումը, որ մերժուած էր քաղաքականօրէն և իրաւականօրէն Ժընեւի մէջ։

ԼՈՆՏՈՆ, 15.— Լաւատեղեակ շրջանակները կը հաղորդեն որ Ատիսապապայի անգլ. դեսպանը երկար ատեն չպիտի մնայ այս քաղաքին մէջ վերջ դած ըլլալով տեսակ մը գիւանագիտական պաշտօնը։ Միւս կողմէ դիտել կը տրուի որ իր Ատիս Ապապայէ մեկնումը երբեք չպիտի նշանակէ Անգլիոյ կողմէ ճանաչումը իտալ. գերիշխանութեան։

ՀՌՈՄ, 14.— Իտալ. և հապէշ վէճին և տրեւել. Ափրիկէի մէջ իտալ. գաղութին ներկայացուցած յատկանշական կարեւորութեան հետեւանքով աւելցած ըլլալով Սուէզի ջրանցքէն իտալ. նաւերու անցքը իտալ. կառավարութիւնը Սուէզի ջրանցքին ընկերութեան պիտի տուաւ ջարկէ զեղչել սակերը։

ՏԸՍ-ՏԸՍ ԳՆԴԱԿԻ ԽՆԴԻՐԸ

ԺԸՆԵՒ, 15. — Կը հաղորդուի որ Սուվիչ մտադիր է մօտերս Ավընոլի յանձնելու նոր ծանուցագիր մը, հաղորդելու որ վերջին պատերազմի ընթացքին հապէշներու կողմէ գործածուած տըմ-տըմ գնդակները Անգլիոյ մէջ պատրաստուած են։

Ծանուցագիրը հաւանաբար այս ամբաստանութեան իբրեւ ապացոյց պիտի պարունակէ Լոնտոնի հապէշ դեսպանին և Պըրմինկամի մէջ գտնուող գործարանի մը միջև փոխանակուած այն հեռագիրը, որ ապահովէ անգլ. Սօմալիէ Եթովպիա ռազմանիւթերու ներածումը։ Այսպէս կը յայտարարուի որ Լոնտոնի մէջ արդէն իսկ պատրաստուած է այն պատասխանը, որ վճռօրէն կը հերքէ իտալ. այս վերագրումը։

ՎԻԼԼԱ ՄԸ ՆԷԿԻՒՍԻՆ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, 15. — Լօրտ Քիշների թելադրութեամբ Սուսանի դատական նախարար փաստաբան Նասիհ Ապքարի պէյի վիլլան, երեք ամսուայ համար Սէլասիէի տրամադրութեան տակ դրուած է։

Սէլասիէի ընտանիքը այսօր հոն պիտի տեղաւորուի։

ՃԱՓՈՆ ՆՈՐ ՅԱՐՁԱԿՈՂԱԿԱՆՄԸ
Ճափոն նոր ուժեր կը դրկէ Հիւսիսային Զինաստան

ԼՈՆՏՈՆ 14. — Ճափոն դանդիմը գաղտնի նիստ մը գումարելով, քննած է ազգ. պաշտպանութեան պիւտճէին զօրացման անհրաժեշտութիւնը։

Այս առթիւ պատերազմ. նախարարը բացատրելով այն պատճառները որոնք մղած են չընդունելու Սովեէթներու կողմէ առաջարկուած ոչ-յարձակողականի ուխտը, ըսաւ.

— Սովեէթները Սիպերիոյ մէջ 200,000 զինուոր, Վլատիվոսթոքի մէջ 200 ընդծովեայ և Ճափոնի բոլոր քաղաքները քանդելու բաւականաչափ թիւով օդանաւ ունին։

ԹՕՔԻՕ, 15. — Պատերազմական նախարարը որոշած է հրատարակել պաշտօն. զեկոյց մը, ըսելու որ՝ որոշուած է աւելցնել հիւսիսային Զինաստանի ճափոն. գունդերը։

Լաւատեղեակ շրջանակները կը յայտարարեն որ ճափոն խիստ կը չահագրգռուի կացութեամբը հիւսիսային Զինաստանի, ուր հետզհետէ կ'ընդարձակուի համայնավարներուն գործունէութիւնը։

Համայնավար գունդեր և հակաճաբոն կազմակերպութիւններ մեծ գործունէութիւն մը ցոյց կուտան Փէյփանկի և Թիէնձինի շրջանին մէջ։

Թիէնձին հասած են ճաբոնական առաջին գունդերը, բաղկացած 1700 հոգիէ։

Ասոնց մեծ մասը Թիէնձինի մէջ կանգ առած են, իսկ միւսները դրկուած են Փէյքինկ։

ԹՕՔԻՕ 15.—Պատերազմ. նախարարը յայտարարեց որ հիւսիսային Զինաստանի ճաբոն գունդերուն զօրացման մէջ երբեք նպատակ մը պէտք չէ փնտռել բռնաբարելու հիւսիս. Զինաստանի անկախութիւնը կամ օտար պետութեանց Զինաստանի մէջ ունեցած չահերուն արգելք հանդիսանալու։

Այս զօրացումը անհրաժեշտ եղաւ արեւելեան Հօփէյի և Փէյքին—Մուքտէն երկաթուղիին երկայնքին ճաբոն ՞քաղաքացիներու բնակչութիւնը աւելցած ըլլալով։

Պատերազմ. նախարարը կը կարծէ որ ճաբոն ձեռք առնելով այս միջոցը պիտի կրնայ ճշդել իր դիրքը հանդէպ հիւսիսային Զինաստանի, Մանչուրիոյ և օտար միւս պետութիւններուն։

ԱՆԳԼԻԱ. ԿՈՂՄՆԱԿԻՑ Է
Միջերկրականեան ուխտի մը բայց նոր զրահաւորներ կը դրկէ
ՄՈՆՍՕԼԻՆԻ ՊԷՏՔ Է ԸՆԴՈՒՆԻ ԹԷ ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ ԱՆԳԼ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ ԿԱՐԵԼԻ ՉԷ ԶԵՂՉԵԼ

ԼՈՆՏՈՆ 15.—Անգլ. քաղաքական շրջանակներու համաձայն, ամէն առաջարկ որ կը միտի զեղչել Միջերկրականի անգլ. ուժերը ձեռնարկելու համար Միջերկրականեան ուխտի մը բանակցութեանց, առանց այլ և այլի պիտի մերժուի։

Անգլիա, որ կողմնակից է Միջերկրականի մէջ ոչ յարձակողականի և փոխադարձ օգնութեան ուխտի մը ստորագրման, կը պահանջէ որ ամէն բանէ առաջ Մուսոլինիի կողմէ ընդունուի թէ կարելի չէ զեղչել Միջերկրականի անգլ. նաւատորմը։

ԼՈՆՏՈՆ 15.—Միջերկրականի նաւատորմին մաս կազմող 22րդ յածանաւերու տորմիղը այսօր Ճիպրալթարէ պիտի երթայ Մալթա։

Յունաստանի թագաւորը
ՔՕՐՖՈՒ Կ'ԱՑՑԵԼԷ

ԱԹԷՆՔ, 15։ — Եօրկիոս թագաւորը երեքշաբթի օր մարտանաւով մը Քօրֆու կղզի պիտի երթայ և պիտի նախագահէ կղզիին Յունաստանի կցման տարեդարձի հանդիսութեան։ Իտալ. վարժարանի վերջին դէպքէն յոյժ նշանակելի կը դառնայ այս այցելութիւնը։

(Ծ. խ. — Ինչպէս յայտնի է, վերջերս ցոյցեր կատարուած էին Քօրֆուի մէջ, կղզին Իտալիոյ կցելու ի նպաստ)։

Հայմվէրները զինաթափուին Աւստրիոյմէջ
ԻԹԽԱՆ ԹԹԱՐՀԷՆՊԷՐԿԻ ՀԵՌԱՑՈՒՄԸ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՊԱՏՃԱՌԷ

ԼՈՆՏՈՆ 14.— «Տէյլի Թէլէկրաֆ»ի Վիէննայի թղթակիցը կը հաղորդէ որ դահլիճը որոշած է անմիջապէս զինաթափել Հայմվէրեանները։ Պաշտօն. զեկոյցը կը հաստատէ որ իշխան ՇԹարհէնպերկի հրաժարած է հայրենասիրական ճակատի զեկավարութեան մասին վարչապետին հետ ունեցած տարակարծութիւններուն հետեւանքով։ Վիէննա և շրջակայքը կատարեալ հանդարտութիւն կը տիրէ։ Հետզհետէ յայտնի կ'ըլլայ որ ֆաշականութեան վրայ ամբողջ ակզբունքները յաղթական դուրս եկած են։

Ընդհանրապէս այն կարծիքը կը տիրէ թէ Աւստրիոյ քաղաքականու

(Շար.ը կարդալ Գ. էջ)

ԲԺԻՇԿԻ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐԷՆ

ԱՆՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ՀԵՏԵՒԱՆՔԸ

(ԾՆՈՂՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԿԱՐԵՒՈՐ)

Հիւանդ խնամելը, շատ փափուկ ու պատասխանատու գործ մըն է. չի բաւեր միայն գուրգուրանք ու փափուկ վերաբերում ունենալ հիւանդին հանդէպ, այլ պէտք է նաեւ մեծապէս ուշադիր ու արթուն դնուիլ՝ որպէսզի տրրուելիք խնամքները անվնաս ըլլան ու առաւելագոյն օգտակարութիւնը ընծայեն ենթակային։

Այս խնամածութիւնը մասնաւորապէս աւելի դժուար կը դառնայ երբ փոքրիկ մըն է հիւանդը։ Թէեւ չափահասներն ալ ամէն անգամ հաճութեամբ չէ որ կը համակերպին իրենց տարուելիք պայմաններուն, սակայն վերջապէս անոնց տրամաբանութիւնը յաճախ կը դիւրացնէ չուրջիններուն գործը։ Նոյնը չէ պարագան փոքրիկներու համար, որոնք կեանքի դառնութիւններուն տակաւին անվարժ, ընդհանրապէս համեղ ուտելիքներու սովոր և փափուկ ու գուրգուրոտ վերաբերումի առարկայ, դիւրաւ չեն ընդունիր ամէն անգամ ախորժահամ չեղող դեղերը և կամ իրենց նեղութիւն ու ցաւ պատճառող դարմանումները, մանաւանդ որ քիչ անգամ միայն կարելի կ'ըլլայ համոզելով յաջողիլ. այլ հարկ կ'ըլլայ երբեմն ստատիկ, եթէ երբեք ծնողքի կողմէ անհարկի կերպով չեն չփոցուած՝ որ պարագային ստատելով իսկ կարելի չըլլար ո եւ է դրական արդիւնք ձեռք բերել։

Ընդունելով հանդերձ հիւանդ փոքրիկները խնամելու գործին փափկութիւնն ու դժուարութիւնները, կարելի չէ երբեք ներողամիտ աչքով դիտել այս առթիւ ըլլալիք թերութեանց կամ սխալներու, որոնք — թէ հիւանդ, թէ անգիտակից ու ազայ ըլլալու կերկնակ հանգամանքներով կրաւորական — մեր կամքին ու գիտակցութեան ենթարկուած էակներու վրայ ցոյց կուտան իրենց հետեւանքները։

Ատեն ատեն, մեր բժշկական գործունէութեան ընթացքին, ականատես կ'ըլլանք անուշադրութեամբ գուրգնի գործածելի դեղերու (ալքոլ, «օքսիժէնէ» ջուր) ներսէն տրուելուն, կամ մանանեխի տաժին (լափա) երկար թողուելէն կամ չտակէկ «թէնթիւր տ'իոտ» քսուելուն հետեւանքով առաջ եկած այրուցքներու և ասոնց նման սխալներու։ Ահա այս կարգի և ըստ երեւոյթին այնքան ալ վտանգաւոր չի թուող սխալի պարագայ մը՝ որպէս օրինակ ազեստալի անուշադրութեան՝ կ'արժէ որ ուշադրութեանը յանձնենք փոքրիկներու խնամքը ստանձնող ծնողներու և առհասարակ բոլոր մեծերու։

Ասկէ երկու ամիս առաջ, կէս օրէ վերջ, ժամը 4.30ին ատենները, ստիպողաբար կը կանչուիմ հիւանդի մը համար։ Կը փութամ։ Հազիւ չորս տարեկան փոքրիկ մը, սենեակին մէջ քալած ատեն գինովի մը պէս իյնալու վրայ եղած պահուն, կը նշմարուի մօրը կողմէ որ կը պահեցնէ զայն։ Սթափեցընելու փորձերը ապարդիւն կ'անցնին, տղան չարթննար։ Իրապէս, տղան քնացած կը դտնեմ, պատճառը կը պրպտեմ և կը զբաղեմ։ Սակայն տղան արթնցնել կարելի չըլլար։ հակառակ հարկ եղած դարմանները ընելու, միշտ քնացած վիճակի մէջ։

Փոքրիկը առժամապէս անվտանգ վիճակի մը մէջ թողելով, կարգ մը յանձնարարութիւններ ալ կ'ընեմ ու կը մեկնիմ։ Երկու ժամ վերջ, ըստ յանձնարարութեան լուր կը բերեն հիւանդէն։ Կ'երթամ կրկին տեսնելու։ Տղուն քունը անկէ ի ի վեր կը շարունակէ և ալ աւելի խորունկցած է հիմա։ Հիւանդին վրայ գոյնի, շնչառութեան, բազկերակի ու սրտի վիճակին մէջ նշմարած մտահոգիչ նշաններուս վրայ անմիջապէս կը ձեռնարկեմ կարգ մը ուրիշ դարմաններու ևս, որոնց արդիւնքը տեսնելու դեռ միջոց չի մնացած, տղուն հետզհետէ ծանրացող վիճակը կը յանգի վերջապէս, կեանքի զիջումը գուժող կարգ մը ուրիշ ախտանիշերու հետ, շնչառութեան կենալուն, հակառակ մեր չայլայած բազմապիսի դարմաններուն։ Ի այս տեսարամաթիվվիճակին անմիջապէս կը ձեռնարկենք արուեստական շնչառութեան և մեծ զժուարութեամբ, ծնողքին ու պարագաներուն ալ տասուութոր աչքերուն տակ, կը յաջողինք կեանքի բերել խեղճ պզտիկը։ Նախապէս եղած և ի վերջոյ ևս շարունակուող դարմաններու շնորհիւ, տղան դեռ մէկէս ժամ ևս քնացած մնացած է, այսինքն մօտ 5 ժամ տեւող մահաբեր քունէ մը վերջ, մեր աչքերուն առջեւ կը սթափի, կ'արթննայ, անսահման բերկրութիւն պատճառելով անյոյս ու ընկճուած անարին գլուխը սպասող իրենիներուն, մասնաւորաբար իր խղճահար մօրը, որուն ձեռքէն խմեր է մահաբեր հեղուկը։ Եւ գիտէ՞ք ինչ էր ան,— տղուն կապուտ հազին համար տան բժիշկին տուած մէկ օշարակը, որ ամէն անգամ պէտք եղածին պէս չարժելով չի տրուելուն համար, անլոյծ մնացած վտանգաւոր դեղ մը, չիշին տակ հաւաքուած վերջին դգալով մեծ քանակութեամբ տրուեր էր պզտիկ տղեկին։

ՏՕՔԹ. Ե. ՏԻՐԱՏՈՒՐ

Համառ պէյ

ԵՐԵՒԱՆԻ մէջ չինելու ձեռնարկուած «Ուսուցիչներու տուն»ի շէնքը ամբողջացնելու համար 350 հազար ռուպլի ևս յատկացուած է։ Նոյնպէս ձեռնարկուած է 132 սենեակով տուն մը չինութեան, իբր բնակարան ծառայելու համար կարի գործարանի բանուորներուն։ Այս շէնքին համար ալ յատկացուած է 350 հազար լուպլի։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՏՈԿՈՍՆԵՐԸ
Ի՞ՆՉ ԿԵՐՊՈՎ ՊԻՏԻ Վ.ՃԱՐՈՒԻՆ

Փարիզ գտնուող Օսմանեան հին Հանրային Պարտուց Վարչական Ժողովին հաղորդուած է պարտքերու տոկոսի վճարման եղանակի մասին վերջերս գոյացած Ֆրանսա-Թուրք համաձայնութիւնը։ Ստորև կուտանք ամփոփումը.

Համաձայնագրին յառաջաբանը կը յիշատակէ այն պատճառները որոնք այս համաձայնութեան ընկրսուելուն ազդակները եղան։ Այսպէս, Թուրքիոյ և գլխաւոր պահանջատէր երկիրներու միջեւ առեւտրական գործողութիւնները հետզհետէ կը նուազին, որով Թուրքիա զժուարութեան առջեւ կը գտնուէր իր պարտքի տոկոսները «տըվիզ»ով վճարելու համար։

Թուրքիոյ պիւտճէն բաւարար է իր պարտքերը կանոնաւորաբար վճարելու, եթէ գտնոնք Թուրք դրամով վճարելու ազատութիւնը ունենար։ Բայց տարեկան 7 միլիոն ոսկիի հասնող իր արտաքին պարտքը «տըվիզ»ով վճարելու համար, զժուար էր 85 միլիոն ֆրանքի հասնող այդ գումարը ֆրանքով վճարել, որով եթէ չկարենար իր արտաքին առեւտուրով և արտադումի յաւելումներով հայթայթել այդ գումարը. պիտի ստիպուէր դադրեցնել այդ վճարումները։

Թուրքիա այն վտահութիւնը ունի թէ առժամեայ են այս զժուարութիւնները, և իր տնտեսական հնգամեայ ծրագիրին իրականանալէն վերջ, ապահով է թէ պիտի կրնայ կանոնաւոր վճարումներ ընել «տըվիզ»ով։ Բայց մինչ այդ, այդ զժուարութեանց դիմագրաւելու համար, բացառիկ կարգադրութիւն մը պէտք էր։

Պահանջատէրերուն մեծ մասը Ֆրանսացի ըլլալով, Թուրք կառավարութիւնը Ֆրանսայի պարզեց այս զժուարութիւնները և կարգադրութեան ձեւ մը առաջարկեց։ Այս առաջարկութիւնը բանակցութիւններէ յետոյ համաձայնութեան մը յանգեցաւ։ Այս համաձայնութիւնը կը վերաբերի 1933, 1934 և 1935 տարիներու 100ին 7 տոկոսով փոխառութեանց վերածուած հին պարտքերուն, և ի զօրու է 1936—1940, հինգ տարի տեւողութեամբ։

Այս համաձայնութեան բերումով, արտասահմանի վճարումները հետեւեալ կերպով տեղի պիտի ունենան.

1.— Տարեկան վճարումին 100ի 50ը, որ է 42ուկէս միլիոն ֆրանք։ «տըվիզ»ով պիտի կատարուի. և այս «տըվիզ»ը պիտի հայթայթուի Մուսուլի քարիւղի հանքերէն Թուրքիոյ բաժինը Ֆրանսայի տրրամադրուելով։

2.— Մնացած 100ին 50ը Թուրք ապրանքով պիտի վճարուի։ Այս գնումները կատարելու համար Թուրքիա Ֆրանսացի գնողներուն պիտի տրամադրէ 42ուկէս միլիոն ֆրանք արժէքով Թրքական ոսկի, որ «Թաքաս»ի և «քէրինկ»ի տրրամադրութիւններէն ազատ պիտի ըլլայ։

*** Արուեստական անձրեւի ծրագիր մը մշակուած է, ոռոգելու համար Երեւանի և Նուպարաշէնի շրջակայ մօտ 4300 հեկտարը։ Ոռոգումը պիտի կատարուի 1937ին։*

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԹՈՒՐՔ ՓՐՕՖԷՍԷՕՐ ՄԸ

Այս խորագրին տակ, ծանօթ գրագէտ-քննադատ Փէյամի Սաֆա հետեւեալը կը գրէ «Ճումհուրիյէթ»ի երեկուան թիւին մէջ.—

Թուրքերու մէջ ո՞վ է առաջին արուեստագէտը կամ փրոֆէսէօրը որ միջազգային համբաւ մը զառնալու մենաշնորհը ձեռք բերած է։ Փիլիսոփա՞յ մը, վիպասա՞ն մը, բանաստեղծ մը, նկարի՞չ մը, երաժշտագէ՞տ մը, բժի՞շկ մը, ո՛եւէ գիտո՞ւն մը։

Ո՛չ։ Ամպարար մը (հօքքապազ), «մանեէթիզմ», «սպիրիթիզմ» ընող բաղդատմայ (պիւեիճիւ), փրոֆ. Զաթի Սունկուր անուն տաղանդաւոր մէկը։

Մեր միակ միջազգային փրոֆէսէօրը, որ Գերմանիայէն մինչև Պրազիլիա, իր Ամերիկայի և Եւրոպայի մէջ ձեռք բերած համբաւով հաստատած է թէ աչքի փոչի ցանելու տեսակէտով, երբէք ետ չենք մնար արեւմտեան ամէնէն առաջադէմ ազգերէն։

Մեծ ընդունակութիւն մը, որ ամպարարութեան դիտութեան մէջ ճերմակ կը հանէր մեր երեսը։ Թէպէտեւ չէ հաստատած փիլիսոփայական դրութիւն մը, հեղինակը չէ գործի մը որ որ կ'արենայ տեղ բռնել համաշխարհային գաղտնական երկերու մէջ, չէ արտագրած համաշխարհային արժէք ներկայացնող նկար մը, երաժշտական գործ մը, գիտական գիւտ մը։ Բայց ի՞նչ ընած է ու կ'ընէ այս մարդը որուն անունը բերէ բերան կը շրջի ժողովրդական ամենալայն շրջանակներուն մէջ ուր որ ոտք կոխէ։

Դեռ ի՞նչ ընէ։ Կին մը փորին մէջտեղէն սղոցելով, անոր մարմինը երկու մասի կը բաժնէ՝ գլուխը մէկ կողմ, ոտքերն միւս կողմ թողլով։ Բերնին մէջ ափ մը սաեղ կը լեցնէ, ու առանց ձեռք զպցնելու թելի կ'անցնէ։

Իր պարապ ափին մէջէն եօթը պատուհան դրօշներուն հետ աքաղաղներ, հաւեր, հնդկահաւեր դուրս կը բերէ։ Մարդուս շրջուած կը հագցնէ բաճկոնը, աւելի ճիշդը իր գլուխը շրջուած դնել կուտայ կը հագցնէ բաճկոնը, աւելի ճիշդը իր գլուխը շրջուած դնել կուտայ ստատանային։

Ես չտեսայ այս մեծ մարդուն. ճարտարութիւնները։ Բայց Պէս յօդուն իսկ զարմացկոտ թողնէին հակցայ որ իր ցոյց տուած ճարտարութիւնները կը գլեն կ'անցնին Շիտակ Ճամբուն ընդունակութիւնները, և ինքը կարեւոր մէկն է ու արժանի՝ բրօֆէսէօրը ըլլալու՝ Թաթավլայէն մինչեւ Ղալաթիա՝ գիմացի կողմը լեցնող աչքերացերուն։

Պասվո՛։ Անմէջապէս համալսարանին պարտէզին մէջ կանգնենք մեր այս միակ միջազգային համբաւին արձանը, ու ծանուցանենք ներկայ ու ապագայ սերունդներուն թէ գիտութենէ աւելի ձեռքի շնորհիւութեան դարուն մէջ կը գտնուինք։

*** Հեթում պատմիչի քրոնիկոնը, որուն բնագիրը չէ գտնուած, լատիներէնէ թարգմանուելով պատրաստուած է հրատարակութեան համար։ Այս գիրքը որ պատմական մեծ արժէք մը ունի, կը խօսի Ա. դարէն մինչեւ 13րդ դար, մեծ մասամբ ընդգրկելով Խաչակիրներու արշաւանքին վերաբերեալ դէպքերը։*

ՓԱՐԻԶԻ ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

Թուրք մարզիկներու նահապետը, Սէլիմ Սըբրի Թարման, «Ճումհուրիյէթ»ի մէջ կը պատմէ իր վերջին անգամ Փարիզի մէջ անցուցած օրերու տպաւորութիւնը.

Իր բնակած տան մէջ կը բնակէր 53 տարեկան կին մը որ անոր խօսեցաւ իր պատմութիւնը.

«53 տարեկան եմ և առեւտրական բարձր վարժարանէն շրջանաւարտ։ Մինչեւ տասը տարի առաջ ամուսինիս հետ միասին առեւտրական տուն մը կը վարէինք։ Ամուսինիս մահէն յետոյ դրամատան մը մէջ պաշտօնավարեցի հինգ տարի։ Ընդհանուր տագնապը դրամատան մեծ վնաս հասցուցած 300 պաշտօնեայ արձակուեցան, որոնց կարգին ես ալ։ Երեք ամսաթոշակ հատուցում տուին։ Հիմա իբրեւ անգործ օրը 10 ֆրանք կը ստանամ և այս դրամը ստանալու համար ամէն օր պէտք է երթամ մօտակայ թաղապետարանի պաշտօնատունը, հազարաւոր անգործներու հետ իմ 10 ֆրանքս առնելու համար։ Շաբաթը երկու անգամ ալ պէտք է ներկայանամ գործ պահանջելու դեռ անգործ ըլլալս հաստատելու համար։

Անգործներուն մեծ մասը առեւտրական պաշտօնեաներ, երկրաչափ, ճարտարապետ, նկարիչ, արձանագործ են։ Ասոնց թիւը տասնեակ հազարաւորներու կը հասնի։ Դուք Փարիզի արտաքինը կը տեսնէք. կայ նաեւ անոր ներքինը որ չատ խղճալի է։ Փարիզի մէջ կան քանի մը հազար կառաժ ուր համալսարանէ շրջանաւարտները երեկոյին 3 ֆրանքի փոխարէն ինքնաշարժ կը լուան։

Ելեկտրական լոյսերու մէջ շողացող որճաբաններու, ճաշարաններու և պարասրահներու մի նայիք։ Կալլոի Լաֆայէթ քիչ մնաց պիտի սնանկանար։ Անոր թանկագին բամբեթուղթերուն երեսը նայող չկայ։

Ֆրանսան այս վիճակին ենթարկողը գերուսումն է։ Բարձր ուսման հաստատութիւնները լեփ լեցուն են։ Մէկ դարէ ի վեր այսպէս է, ամէնուն աչքը համալսարաններուն վրայ է. ո՛չ մէկը արհեստի և երկրագործութեան կը ձեռնարկէ. այլ ամէն մարդ երկրաչափ, բժիշկ, ճարտարապետ և պետական պաշտօնեայ ըլլալ կը փափաքի։ Այս գործերուն համար պէտքէն աւելի մարդ կայ։ Եւ ասոր իբր հետեւանք համալսարանականներ երկրաշարժ կը լուան, կօշիկ կը ներկեն։ Եթէ հայրս ժամանակին զիս փոխանակ առեւտրական բարձր վարժարանը դնելու գլխարկ չինողի մը քով դնէր, այսօր թերեւս աւելի երջանիկ պիտի ըլլայի։

*** Հանրագիտարանի ծրագիր մը մշակուած է, ոռոգելու համար Երեւանի և Նուպարաշէնի շրջակայ մօտ 4300 հեկտարը։ Ոռոգումը պիտի կատարուի 1937ին։*

Խ. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀՕԼԻՎՈՒՏԻ ՇԻՆՈՒԹԻՒՆԸ

Ինչպէս յայտնի է, որոշուած է շարժանկար-քաղաք մը (Հօլիվուտ) չինել Երեւանի շրջակայքը։ Մայիս կուայէն Ապրիլ 19ին Երեւան մեկնած է մասնաւոր մարմին մը, որուն պիտի ընկերանան արդէն Երեւան գացած, Մոսկուայի և Վրաստանի շարժանկարի վարչութեան պատուիրակները։ Ասոնք պիտի զբաղին շարժանկար-քաղաքի գծով։ Մոսկուա 200,000 ռուբլի յատկացրած է շարժանկար-քաղաքի թատրոնի շէնքին պէտքերու համար։

ՊԱՆԻՐԻ ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆԸ
Խ. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Մօտ ատենէն, Նոր Ամանորի Շաբաթաթ գիւղին մէջ չինուելիք կը ձեռնարկուի պանիրի մեծ գործարանի մը, որ ամէնէն մեծը պիտի ըլլայ Հայաստանի մէջ։ Գործարանի ծախսուի 1ուկէս միլիոն ռուբլի։

Գործարանը պիտի սկսի աշխատիլ 1937ին վերջերը։ Պիտի չինի գլխաւորապէս բարձրորակ պանիր։ Նախ պիտի գործածէ 16 հազար իսկ յետոյ 300 հազար ցեղանի։

ԵՐԱԺՇՏ. ԳՈՐԾԻՔՆԵՐ
ԱՐՀԵՍՏԱՆՈՑԻ ԳՈՐԾԵՐԸ

Երեւանի երաժշտանոցը, որ որակաւոր բանուորներ կ'աշխատցնէ 935ի Ա. եռամսեային չիրատարակեցին մանաւանդ, 200 թառ և այլ երաժշտական գործիքներ։ Ներկայ տարուան արհեստանոցը պիտի չինէ տեսակէ գործիքներ։ Այս պիտի կատարուի նաեւ դաշնակներ չինելու առաջին փորձը։

Ե. ՕՏԵԱՆԻ ԳՈՐԾԵՐԸ
ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Երեւանի մէջ լրացած է տարակութիւնը տաղանդաւոր գիծաբան Ե. Օտեանի գործերը ժողովածուին, զոր կազմած Թորոսվենց և Ե. Զօփարեան։ Ռուսերէն եղած է հրատարակութիւնը։ Գիրքի առաջամասին մէջ կը նուի Փրոֆ. Արսէն Պէրպերեանի Օտեանի մասին գրած խիստ ժէքաւոր մէկ յօդուածը։

** *Երեւանի մէջ պատրաստութիւններ կը տեսնեն հանդէսի համար Բաֆֆիի ծննդեան տարեակը։ Այս առթիւ լոյս տեսնեն մեծ գրագէտ-վիպասանի գործերուն մէկ մասը։*

** *Պահածոյի գործարանի բոցուութեան համար յատկացուած 650 հազար ռուպլի։ Նոր բերուած մեքենաներու չնորհիւ, այս տարուան պահածոյ պատրաստները լեցուին ապակիէ տարաներու, որոնցմէ 3 միլիոն կը հասնի օրէն։ Կ'աշխատին 6 հարիւրական և 160է աւելի տարեկաններ։*

** *Բժշկ. համալսարանը տարի 53 շրջանաւարտ։ Համալսարանը 690 բժիշկ տուած է իր հիմնարկութենէն ի։*

** *Երկու սաւառնակներ քիլօ թարմ կարագ բերուած են Երեւան, Կոսլինքնոյի իւղի գործարանէն։ Կարագը նոյն օրը ծախուած է։*

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ — ԹԻՒ 21 —

ՐԷՃԱՏ ՆՈՒՐԻ
ԻՐԻԿՈՒԱՆ ԱՐԵՒԸ

Թարգմ. Գ. ՀՐԱՆՏ

Ա. ՄԱՍ

VIII

Մենք ալ մաս մը կ'առնենք մարգարէներու հոգւոյն վսեմ անդորրութենէն, ալ վերջ կուտանք անառակութեան ու չարութեան և մեղայի գալով մենք ալ ծանրագլուխ ու պատուաւոր մարդիկ ըլլանք։

Եթէ ընկերս Երուսաղէմի զինեն զիշեր մը չափազանց խմելով չգինովնար և տունին տանիքէն, ուր պառկած էր, փողոց գլորելով չմեռնէր, թերեւս խոստմնադրուժ չըլլար, սակայն իմ հայրս, հակառակ կամքի ուժիս չկրցի ինքզինքս զսպել։

Լիբանանցի կաթոլիկ ծեր մայր և կնոջ մը տունը «քանսիհնէռ» էր։ Կինը, որ չափազանց մոլեռանդ և աչխատասէր էր, անդադար կ'երթեւեկէր տունին ստորնայարկը գտնուող խոհանոցին և քիչ անդին, փողոցին անկիւնը գտնուող պզտիկ եկեղեցիին միջեւ։ Իսկ ամուսինը թաղին տղոց շարականներ դասաւորելով ապրուստը ապահովող երաժիշտ մըն էր։ Բնակարանիս վարի յարկին բակը դասարանի վերածուած էր ուր տղաքը կը հաւաքուէին ու կը սերտէին տօնական օրերու և յուղարկաւորութեանց յատուկ երգեցողութիւններ։ Մեր տան դիմացը, մեծ, քարաշէն հին վանք մը կար, որուն բոլոր պատուհանները գոց էին։

Տարակոյս չկայ որ խելօքնալ մտադրած մարդու մը համար այս լուռ և հին վանքէն, վարը երգուած ախուր մահերգներէն աւելի բարոյացուցիչ ապաշխարանքի ժենասան մը չէր կրնար գոյութիւն ունենալ։

Սակայն աւա՜ղ։

Ամէն առտու այս վանքին վերնայարկէն պատուհան մը կը բացուէր արեւուն դէմ, սպիտակ, եկեղեցիի մոմի նման թափանցիկ մարմնով դեռատի մայրապետ մը իր մանչակազոյն աչքերը երկինք բարձրացնելով կ'աղօթէր։ Առտնօք ես ալ հաւատացեալ էի, ես ալ մերթ ընդ մերթ աչքերս երկինք բարձրացնելով բաներ մը կը տեսնէի։ Ինքնիրենս սկսայ խորհրդածել. «Աստուածամօր պատկերին նմանող այս անմեղունակ մայրապետը միջավայրին սրբութեանը նոր հրապոյր մը կ'աւելցնէ, հոգեկան ազնուացում պիտի ունենամ դիտելով անոր կատարեալ հաւատքով աղօթելը»։ Ի՜նչ օգուտ սակայն որ, սպիտակամարմին այս անմեղունակ մայրապետին մանչակազոյն աչքերը չէին թափառեր միայն երկնակամարին վրայ, այլ երբեմն կը յառէին զիմացի պատուհանը գտնուող երիտասարդ սպային վրայ և ակնարկները հոն կանգ կ'առնէին ընդ երկար։

Վերջապէս Աստուած հոս ալ սատանայ մը հանած էր դէմս։

Քառասուն օրի չափ տևեց մանչակազոյն աչքերով մայրապետին հետ մեր սիրարկածը։ Վանքին եռաւեր կողմը, պարտէզին ծայրը, նեղ, ամայի փողոց մը կար, զիշերները այս փողոցէն կը տանէի ու կը բերէի Սէօտ Պէրէնիսը։ Պարտէզը այս փողոցին վրայ բացուող պզտիկ դուռ մը ունէր, բայց մենք զայն երբէք չէինք գործածեր նախազգուշութեան համար։ Բաղուկներովս վեր կը բարձրացնէի մայրապետին նուրբ մարմինը և պատին ցած ու փլած մէկ տեղէն պարտէզ կը ձգէի։

Կէս գիշերի մը զայն նորէն այսպէս պատէն ներս զրած էի և անիկա բաժանումէն առաջ անգամ մըն ալ ձեռքս սեղմելու համար ծռած էր։ Զգացի յանկարծ որ, փոքրիկ ձեռքը ափիս մէջ սառ կարեցաւ։ Կարծես ձայն մը առած էր, ետին։ Պարտէզին խորը նայեցաւ և յետոյ սարսափելի վախով մը. «փճացանք» զոչէց։

Ուզեցի պատճառը հասկնալ, սակայն Սէօտ Պէրէնիս ստուերի մը նման անշշուկ սահեցաւ գնաց։

Այն զիշերէն յետոյ այլեւս չը տեսայ մանչակազոյն աչքերով մայրապետը։

Շատ ազմուկ չյարոյց այս անգամուան խայտառակութիւնս։ Քանի մը օր վանք երթեւեկեցին սեւազգեստ, խորհրդաւոր շարժուձեւերով քահանաներ։ Այս քահանաները քանի մը օր տեսնուեցան նաև Հրամատարութեան Պատուհան չուրջ։

Շաբաթ մը վերջ Հրամատարութիւնը զիս պաշտօնով Աֆիոնզրկէր։

VIII

Կը խօսուի պեղումներով եր[illegible] հանուած քաղաքներու բրուն մասին.... Աֆիոն ճիշտ տպաւորութիւնը գործեց իմ [illegible] Ամէն ինչ հի՜ն, ամէն ինչ [illegible] ցած...։ Դուռներուն առջեւ [illegible] ուած խումբ խումբ տղաք, [illegible] ներու դարաւոր մոմիաներ [illegible] որոնց ձեռքերը և գլուխը [illegible] ժէր անտեսանելի զսպանակներ [illegible] չնորհիւ։

Հետաքրքրութիւնս չարժեցնալ թէ այդտեղ գտնուող պաշտօնեաներու [illegible] ի՛նչպէս կ'ապրին և [illegible] հանդուրժեն քաղաքի [illegible] բուն։ Վերջապէս հանդիպում մը [illegible] ցանք հէք հաշուակալի մը [illegible]։

(Շար.)

...ՆԵՐ ՆԱԽԿԻՆ ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑՆԵՐ
ԵՐԲ Կ'ԱՆՑՆԷԻՆ ԲՈՒԼԱՆՈՒԻԼԻ ՆԱՒԱՇԱՆԳԻՍՏԷՆ

Այս խորագրով, «Ճուտ»ը գրէ իր երէկուան թիւին մէջ. Նախապէս Թուրքիայէն Ֆրանսա մեկնած 2000 հայ գաղթականները երեկ առաւօտ Ֆրանսական «Մինոնա» շոգենաւով անցան Իսթանպուլի նաւանգիստէն, Պաստիի ճամբով Երեւան երթալու համար։

Երբ շոգենաւը մեր նաւահանգիստէն կ'անցնէր, գաղթականները շոգենաւին կամրջակը ելլելով «Թուրքիոյ Հանրապետութիւն» պոռացած և Թուրքերէն երգեր երգած են։ Շոգենաւը Իսթանպուլի նաւահանգիստէն թրանզիթ անցնելուն, կանգ չէ առած Զոնգուլդակ Սեւ ծով մեկնած է։

Գաղթականները հեռուէն թաշկինակ և ձիւթարկ շարժելով ցոյցեր կատարած են։

* * * «Թան» թերթն ալ կը գրէ. «Մինոնա» շոգենաւով մեկնող 1800 հայերը անոնք են որ զինադադարին առանց անցագրի մեկնած էին մեր երկրէն և այս պատճառով չէին կրնար վերադառնալ։ Անոնք հաստատուած էին Ֆրանսա բայց գործ չունէին և միշտ կը դժգոհեցնէին Ֆրանս. ոստիկանութիւնը։ Այս պատճառով Ֆրանս. կառավարութիւնը որոշեց զանոնք հեռացնել իր հողէն և համաձայնեցաւ սովետ կառավարութեան հետ պարտադրեց անոնց տեղաւորումը Ս. Հայաստանի մէջ։

ԵՂԷԿԻ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՄԷՋ
ՀԱՅ ԲԺԻՇԿԻ ՄԸ. ԿՈՂՄԷ
ԿԸ ԴԱՐՄԱՆՈՒԻ

Երուսաղէմէն հեռագրական թերթերու ստացած տեղեկութեանց համաձայն, Պալեստինի բարձր զմիսէրը կանչել տուած է տեղւոյն հայ բժիշկներէն Տօքթ. Գալէպեանը, որպէս զի պարտի բժիշկին հետ դարմանէ Նեկիսը, որ տկարացած է, իր կրած վերջին յոգնութիւններուն և յուզումներուն հետեւանքով։

ԻՏԱԼԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԹԱԳԸ
ՊԱՊԻՆ ՁԵՌՔՈՎ ՊԻՏԻ ԴՐՈՒԻ

«Տէյլի Հէրըլտ» թերթին համաձայն, Մուսոլինի կը բաղձայ որ Վիքթոր Էմմանուէլ Թագաւորին կայսերական թագը Պապին ձեռքովը դրուի։

Ըստ անգլ. թերթերու, թագաւորը կայսերական թագը յապոյի տարի կամ Ատիս Ապաբայի կամ Աքսումի մէջ պիտի դնէ։

ԵՐԷԿԻ ՍԳԱՀԱՆԴԷՍԸ

Երէկ ժամը 14ին Ֆաթիհի փողոցին մէջ մեծ չուքով տեղի ունեցաւ օգանաւային նահատակներու յիշատակը։ Հանդիսութիւնը բացուեցաւ Իսթանպուլի հրամատարին կողմէ։ Նոյն պահուն Սէլիմիէ, Պէյոգլու, Թագսիմ և Մաչքայէ թնդանօթաձգութիւն նոներ կատարուեցան, բոլոր երթեւեկը վայրկեան մը կանգ առաւ և գրօշները կէս պարզուեցան ու գործարաններ չգենաւերը միահամուռ սուլեցին։ Հանդիսութեան ներկայ կը գտնուէին զին. ատիկ. ջոկատներ։ Ցանուն Օղանու. Միութեան, Ուսանող. Միութեան և Թաղապետական ժողովի խօսուեցան յուզիչ ճառեր։ Եւեղ սքաուտներու և զին. ջոկատներու մասնակցութեամբ տողանցք մը կատարուեցաւ Թաքսիմի յուշարձանը, ուր ծաղկեպսակներ զետեղուեցան։

ԱՆԹԻԼԻԱՍԻ կաթողիկոսարանի Իրլիթը ծախու հանել որոշած է, որ 5 տարուան համար պայմանաժամը կը լրանայ յառաջիկայ տարի։ Կաթողիկոսութիւնը հանդանակութեան ձեռնարկած է, կարենալ գնելու համար յիշեալ շէնքերը։ Իր կարգին Երուսաղէմի պատրիարքը, որ «Անթիլիաս» խորագրով գեղեցիկ յօդուած մը գրի մէջ, յանձն կ'առնէ սիրով մասնակցիլ այս հանգանակութեան։

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾ ՆԱԶԸՄ ՀԻՔՄԷԹ
Ի՞ՆՉ ԿԸ ԳՐԷ «ՊԷՊՕ»Ի ՄԱՍԻՆ

Բանաստեղծ Նազըմ Հիքմէթ, որ ծանօթ է իր ընկերվարական հակումներով, «Օրհան Սէյֆի»ն ծածկանունով «Ագշամ»ի երէկուան թիւին մէջ հետեւեալը կը գրէ «Պէպօ»ի մասին, որ, ինչպէս յայտնի է, ներկայացուեցաւ ամառոյ 9ին, Թէփէպաշրի թատրոնին մէջ, սիրոգներու խումբի մը կողմէ, Պ. Ա. Մատաթեանի ղեկավարութեամբ,—

Վերջերս ներկայ եղայ «Պէպօ»ի ներկայացումին, որ տրուեցաւ սիրողներէ և դերասաններէ բաղկացած խումբի մը կողմէ։

Շատ օգտակար եղաւ ինծի տեսնել բնագիրը այս թատերգութեան, որուն Ֆիլմը Իսթանպուլի սինեմաներուն մէջ ցուցադրուեցաւ շաբաթներով։

«Պէպօն», որ գործն է նշանաւոր հայ թատերագիր Սունդուկեանցի, Թիֆլիսի մէջ ներկայացուած է առաջին անգամ 1870ին։ 66 տարի առաջ գրուած այս թատերգութիւնը «Թէքնիք»ի տեսակէտով և էութեանը մէջ այնքան զօրաւոր է որ, ներկայիս իբր դասագիրք կրնայ ծառայել մեր լատ—բայց ոչ, դժբախտաբար շատ քիչ, մասի վրայ համրուող—մեր թատերագիրներուն։ Ձիշդը ըսելով, դեռ մեր մէջ թատերագիր չկայ Սունդուկեանցի արժէքով, որ «Պէպօ»ն գրեր է 66 տարի առաջ։ Ուշադրաւ պարագայ մըն է որ, ցարական Ռուսիոյ գրաքննութիւնը ինչպէս թոյլատրած է բեմադրութիւնը այսպիսի գործի մը։

Խնամով և լաւ կերպով ներկայացուեցաւ «Պէպօ»ն։ Խումբը կրնար աւելի անթերի խաղ մը ներկայացնել, եթէ երբեք քիչ մը լաւ պատրաստուէին, աւելի ճիշդը, միջոցները ունենային պատրաստուելու։

Շատ կը փափաքէի որ բաղմաթիւ անգամներ ներկայացուէր «Պէպօ»ն, աւելի աղէկ պատրաստութեամբ։ Եւ երանի՜ Օրհան Սէյֆի (իրեն կ'ակնարկէ)։ եթէ այս գրութիւնը կարենայ աւելի շատ հանդիսատեսներ քաշել «Պէպօ»ի ներկայացումին։

4ՐԴ ԸՆԴ. ՔՆՆՉՈՒԹԵԱՆ ՄԸ
ԿԱՋՄՈՒԹԻՒՆԸ

Կառավարութիւնը պատրաստած է օրինագիծ մը, որ Գամութայէ կը պահանջէ 4 միլիոն ոսկիի վարկ մը Դ. Ընդհ. քննչութիւն մը հաստատելու համար։ Ընդհ. քննչութիւնը իր շրջանին մէջ պիտի չունենայ հասարակաց հաստատութիւններ, իր պաշտօնեաներուն համար բնակարաններ, հիւանդանոցներ, բանտեր և վարժարաններ։

ՄԱՐԱՋԱԽՏ ԱԼԷՆՊԻ ՄԵՌԱԻ

Ընդհ. Պատերազմին նշանաւոր զէմքերէն անգլիացի մարաջախտ Լորա Ալէնպի առջի օր Լոնտոնի մէջ յանկարծամահ եղած է։

Լորա Էմմոնտ Ալէնպի 1861ին ծնած է Լոնտոնի մէջ և 18տարեկանէն բանակ մտած։ Պաշտօնավարած է (1884—1888) Ափրիկէի եւ Զօրօնէրու երկրին մէջ կարեւոր դեր խաղացած է Պոէրներու պատերազմին մէջ։ Ընդհ. պատերազմին Յօր. Ալէնպի գտնուած է Ֆրանս. ճակատը։ Յաջողութիւններ ունեցած, 1917ին Պաղեստինի անգլ. բանակին հրամատար կ'ըլլայ և նոյն տարին կը գրաւէ Երուսաղէմը, և այս պատճառաւ մեծ համբաւ կը շահի ամբողջ քրիստոնէական աշխարհին մէջ, և իբր «Քրիստոնէութեան Ս. քաղաքին ազատարարը։» Նոյն իսկ իրեն «վերջին խաչակիրներու բանակին հրամանատարը» տիտղոսը տրուած է։

Ընդհ. Պատերազմէն յետոյ մարշալ եղած և 50,000 անգլ. ոսկի վարձատրութիւն ստացած էր։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾ. դրամատունը, ըստ կառավարութեան տուած ուրչման, կը շարունակէ գաղթականներուն և գիւղացիներուն ցորենի և ցորենագզիներու հունտեր բաժնել։ Թրակիոյ մէջ ցարդ դրամատունը բաժնած է 8700 թօն ցորենագզիի և 4726 թօն ցորենի հունտ։ Անատոլուի մէջ 18351 թօն ցորենագզիի և 6875 թօն ցորենի հունտ։

Հայմվէրները կը գինաթափուին
ՍԻՍՏՐԻՈՅ ՄԷՋ

(Շար. Ա. էջէն

թիւնը չպիտի փոխուի, տրուած ըլլալով որ Շուշնիկ այսուհետեւ բացարձակ իշխանութիւն ունի։

ՀՌՈՄԻ ՄԷՋ ՄՏԱՀՈԳ ՁԵՆ

ՀՌՈՄ 15.— Հակառակ դահլիճին փոփոխութեան, անմիջականօրէն Շթարհէմպէրկ Հռոմ պիտի այցելէ իտալեւստրիական ֆութպոլի մրցման մը առթիւ։

Հռոմի պաշտօն. շրջանակները կը յայտարարեն որ Աւստրիոյ մէջ երէկ առաջ եկած նախարարական փոփոխութիւնը ոչ մէկ մտահոգութիւն կը պատճառէ, տրուած ըլլալով որ նոր դահլիճին մէջ ներկայութիւնը երեք հայմվէրներու՝ կ'ապացուցանէ աստիճանական չարունակութիւնը։

ԾՈՒԾՆԻԿ ՊԻՏԻ ՀԵՌԱՆԱՅ ԻՏԱԼԻԱՅԷ

ԼՈՆՏՈՆ 14.— Շթարհէմպէրկի հրաժարման լուրը ոչ մէկ զարմացում յառաջ բերաւ Լոնտոնի դիւանագիտական շրջանակներուն մէջ։ տրուած ըլլալով որ չէր սպասուեր դահլիճին այսքան շուտ վերակազմութեան։

ԼՈՆՏՈՆ 15.— «Թայմզ» կ'ըսէ որ Աւստրիոյ մէջ դահլիճին փոփոխութիւնը մեծ ազդեցութիւն չպիտի ունենայ արտաքին քաղաքականութեան վրայ, բայց անհրաժեշտ էր այս փոփոխութիւնը քանի որ ներքին պայքարը խիստ ծայրայեղ ասպիճանի մը յանգած էր։

«Մորնինկ Փոսթ» կ'ըսէ որ Իտալիոյ ազդեցութիւնը Աւստրիոյ վրայ կը նուազի, բայց Շուշնիկ երբեք բարեկամ չէ Նացիներու այնքան, որքան էր Շթարհէմպէրկ։ «Տէյլի Քրոնիքլ» կ'ըսէ որ եթէ Շթարհէմպէրկ զուրս թողուած է, կը մնայ գիտնալ որ Շուշնիկ և իր կառավարութիւնը պիտի կրնան մնալ իշխանութեան գլուխ երկար ատեն, որպէս զի ձախերու հետ համաձայնութեան գան։

ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ ՄԷՋ ՄՏԱՀՈԳ

ՊՈՒՏԱՓԷՇԹ 15 — Աւստր. դահլիճին փոփոխութիւնը խոր տպաւորութիւն գործած է հունգար քաղաքական շրջանակներուն մէջ։ Վիէննայի վերջին դէպքերը Աւստրիոյ մէջ ներքին տագնապի մը սկզբնաւորութիւնը կը նկատուի։

ՎԻԷՆՆԱ 15.— Քրիստոնեայ ընկերվարական կուսակցութեան պաշտօնաթերթ «Լինցըր Վոլքսպլաթ»ի համաձայն, իշխան Շթարհէմպէրկի հրաժարումը մեծ ցաւ պիտի պատճառէ հասարակութեան, որու ծանօթ է անոր պետութեան զօրացման համար կատարած մեծ ծառայութիւնները։

ԹՈՒՐՔ ԹՌՉՈՒՆԻ անդամ արձանագրուողներու թիւը կ'աւելնայ հետզհետէ։ Բազմաթիւ լիսէի աշակերտներ անդամ կ'արձանագրուին։ Ռուսիայէ յատկապէս բերուած է ֆիլմ մը, որ գործնական բացատրութիւններ կուտայ առանց մօթէօռի օգնութեան (փլանէօր) մասին։ Ֆիլմը Մայիս 24ին պիտի ներկայացուի Էմինէօնիւի Հալք էվիի մէջ ուսանողներուն համար։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ գործավարութեան կողքին երկու նոր խորհրդականութեան պաշտօններ առաջ բերելու նպատակով օրինագիծ մը յղուած է Գամութայէն։ Այս կերպով կարեւոր բարեփոխում մը պիտի կրէ պետութեան ելմտական կազմակերպութիւնը։

ԻՐԱՆԻ Անգարայի նորընտիր դեսպան Հալիլ Ֆէհմի նախընթաց օր ընդունուած է Ամթաթիւրքէ որու յանձնած է իր յանձնարարագրերը։

ԱՆԳԱՐԱՅԻ ֆրանս. նորընտիր դեսպան Մ. Փոնսօ երէկ առաւօտ քաղաք հասաւ և երեկոյին մեկնեցաւ Անգարա իր յանձնարարագրերը յանձնելու Ամթաթիւրքին։ Դեսպանը չարաթ մը յետոյ պիտի դառնայ քաղաք և պիտի հերթայ իր երկիրը ուր պիտի մնայ կարճ ժամանակ մը։

ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ յուշարձանին համար յարմար վայր մը կը փնտռէ քաղաքապետութիւնը։ Այս մասին Իսթանպուլի յատակագիծը պատրաստող Մ. Փրոսթի կարծիքը պիտի հարցուի։ Միւս կողմէ կը խորհուի յուշարձանը, կանգնել այնպիսի վայր մը, որ ակնթարթ ըլլայ Միջերկրականէ կամ Սեւ Ծովէ եկողներուն։ Ասոր համար կը խորհուի կամ Տօլմապահչէի կամ Ճիհանկիրի մէջ կանգնել։

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ գործավարութիւնը «Տէնիզպանք» անուն դրամատուն մը հիմնելու ձեռնարկած է։ Այս դրամատան պիտի կապուին պետութեան ծովային բոլոր հաստատութիւնները։ Տէնիզպանքի մասին պատրաստուած օրինագիծը պիտի յղուի Ազգ. Մեծ Ժողովին այս նստաշրջանին վաւերացուելու համար։

ՊՐԱԶԻԼԻՈՅ ազգ. տօնին առթիւ Իսթանպուլի պրազիլիական հիւպատոսարանին մէջ ընդունելութիւն մը տեղի ունեցաւ։

ՀԱԼՔ կուսակցութեան ընդհ. քարտուղար Բէճէպ Փէքէր երէկ առաւօտ քաղաք հասաւ, յեղաշրջութեան կաճառին մէջ դասաւանդութիւն կատարելու համար։

ՀՈԳԵՀԱՆԳԱՍՏԵԱՆ ՊԱՏԱՐԱԳ
ՊԷՇԻԿԹԱՇԻ Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ ԵԿԵՂԵՑԻՒՆ ՄԷՋ

Յառաջիկայ կիրակի, Մայիս 17ին, հանգց. Տօքթ. Ս. Նալպանտեանի և իր նորոգ հանգց. կողակցին Տիկ. Սթէֆանիայի հոգւոյն ի հանգիստ, յատուկ Ս. Պատարագի մատուցմամբ պաշտօն պիտի կատարուի Ս. Աստուածածին եկեղեցին՝ իրենց զաւկին Տիար Վ. Նալպանտեանի փափաքին համաձայն։

Պիտի պատարագէ աւագերէց Տ. Սերովբէ Ա. քհն. Պուրմայեան։ Ս. Պատարագի երգեցողութիւնները բազմաձայն պիտի կատարուին եկեղեցւոյս Նարեկացի երգչախումբին կողմէ, ղեկավարութեամբ Պ. Յ. Աղքատիկեանի։

Այս առթիւ կը հրաւիրուին ազգականներ և ծանօթներ։ Սկզբն. ժամերգութեան 8, Ս. Պատարագ 10ին։

Թաղ. խորհուրդ
Պէշիքթաշի

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Արթին Հայրապետեան կը փնտռէ իր մօրաքրոջ որդին Յովսէփ Ալեքսանդրեան (այլ անուամբ Ժորժ Ալլին), որ զինադադարի առաջին տարին Պոլիսէն Ամերիկա մեկնած և քանի մը տարի վերջ Ֆրանսա գտնուիլը իմացուած է։ Կը կարծուի որ Ֆրանսա կը գտնուի։ Մինչեւ հիմա իր մասին լուր մը չէ առնուած։ Գիտցողներէն կը խնդրուի ի սէր մարդկութեան իմացնել Գատըղիւղի Հայոց եկեղեցին, Ղազարոս Պօյաճեանի հասցէին։ Արտասահմանի թերթերէն կը խնդրուի արտատպել։

* * *

Ղազարոս Պօյաճեան կը փնտռէ իր քեռորդին Ազաւնիկ Գասպարեանը (Ղազարոս Ուզունեանի կինը, Թօքատի Արթուա Զիֆլիկ գիւղէն)։ Հօրը անունն է Պօղոս, մօրը Անն. մեծ եղբայրը Ոսկիան, իսկ պզտիկը Կարապետ։

Հինգ տարիէ ի վեր Ցունաստան գացած ըլլալով մինչեւ հիմա ո՛եւէ լուր չէ առնուած իր մասին։ Գիտցողներէն կը խնդրուի ի սէր մարդկութեան իմացնել Գատըղիւղի Հայոց եկեղեցին, Ղազարոս Պօյաճեանի հասցէին։ Արտասահմանի թերթերէն կը խնդրուի արտատպել։

ԵԿԱՄՈՒՏՆԻԴ ԱՒԵԼՑՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ
ԴՐԱՄՆԻԴ ՊԱՆՔԱ ԴՐԷՔ
ՄԵՐ ԿԻՆԵՐՈՒՆ ՀԱՐՑՈՒՑԷՔ
ՄԵՐ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ
HOLANTSE BANK ÜNİ N.V.
KARAKÖY PALAS – ALALEMCİ HAN

ՖՐԱՆՍ. ԹԱՏՐՈՆԻՆ ՄԷՋ
ՓՐՕՖ. ԶԱԹԻ ՍՈՒՆԿՈՒՐ
Սկսած է ներկայացնել ոգեհարցութեան յուզումնաւոր եւ խորհրդաւոր փարձերը։
Ամէն գիշեր երեկոյթ՝ ժամը 21ին, իսկ շաբաթ եւ կիրակի օրերը ցերեկոյթ՝ ժամը 17ին։
Գիները՝ 100, 75, 60, 50 ղրշ., օթեակ՝ 400, 300։

HOLASOL. Tırnak. Cilası
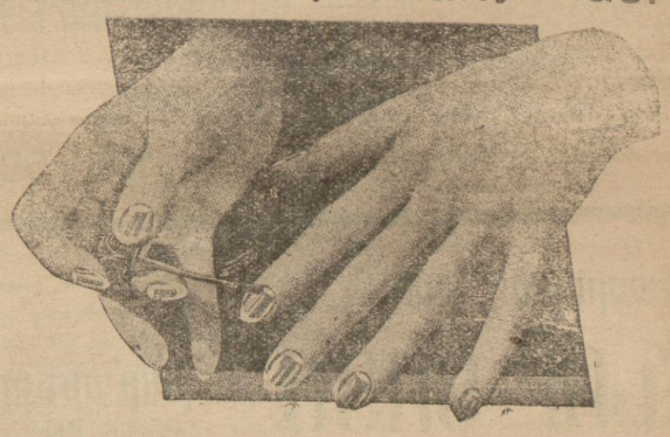
ՀՕԼԱՍՕԼ
ՍԱԼՕՆՆԵՐՈՒՆ ՓԱՌՔՆ Է
Ձեռքերուն գեղեցկութիւնը եղունգներուն տրուած թխնամքէն կախում ունի։ Թուրքիոյ և ամբողջ աշխարհի մէջ գնահատուած Հօլասօլ եղունգի ջնարակով միայն կարելի է ձեռքերը գեղեցկացնել։ Մեր երկրին մանիւքիւրի լաւագոյն սալօնները ու մեր նրբաճաշակ կիները միշտ կը նախընտրեն Հօլասօլի եղունգի ջնարակը ու զայն կը գործածեն։ Որովհետեւ այս ջնարակը ամէն գոյներով, ինչպէս նաև ասիտիի գոյնով պատրաստուած է, բոլորին գոհացում տալու համար։
Ուշադրութիւն ՀՕԼԱՍՕԼ մարքային։ Մեծաքանակ կը ծախուի Պոլիս Մարբութչուլար Ալաճա Համամ թիւ 7։

ԳՐԻԳՈՐ ԻԶՄԻՏԼԵԱՆ
ԴԵՐԶԱԿ
Փարիզէն վերադարձած ըլլալով, կը ծանուցանէ իր յարգելի յաճախորդներուն թէ՝ յետ այսու այրերու ամէն տեսակ հագուստներ և վերարկուներ, ինչպէս նաև կիներու յատուկ թայեէօ և քլասիք մանթօներ պիտի պատրաստուին իր աշխատանոցին մէջ, փարիզեան ամենավերջին նորաձեւութեամբ։
ՀԱՍՑԷ.— Քարաքէօյ, Թիւնէլի կից, Մէրթէպանի փողոց, Հուլուսի պէյ խան, թիւ 1—2։ Հեռաձայն՝ 41098։

istanbul Belediyesi Şehir Tiyatrosu
ԹԷՓԷՊԱՇԻ ԱՄՓԻԹԱՏՐՈՆԻՆ ՄԷՋ
ԱՅՍ ԳԻՇԵՐ ԺԱՄԸ 20.30ԻՆ
ԹՕՍՈՒՆ
3 արար գօմէտի
Թարգմ.՝ Ա. Մէրայ
Երաժշտ. Ճէլալ Բէչիտ
ԲՈԼՈՐ ՏԵՂԵՐՆ ԱԼ 50 ՂՐՈՒՇ ԵՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ

14 Մայիս 1936

ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹԵՐ
ԵՒ ԱՐԺԵԹՈՒՂԹԵՐ

1933 Էրկանի ներքին փոխթ.	95.—
1918 Ներքին փոխառութիւն	90.50
1933 փոխթ. Իւնիթուրք Ա.	24.40
» » » Բ.	23.40
» » » Գ.	23.50
Անատոլու Երկաթուղի Ա.	44.30
» » Բ.	44.30
» » Գ.	46.60
Անատոլու Պոն	50.90
Անատոլու Բաժնեթուղթ	29.70
Սիման(Ասլան)	10.13
Թէրքօզ	12.—
Ռէյժի	2.00
Թէլէֆօն	8.80
Թրամվայ	19.—
Գոմանթի	8.80
Մինոթբրի Իւնեօն	10.—
Պոլսոյ Քարտի	10.20
Քրէտի Ֆոնտ է	— —
» » (1903)	91.—
» » (1911)	85.—
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ	
Պանքնոթ Սթերլին	626.—
Ամերիկեան (Տօլար)	126.—
Ֆրանս. թղթադրամ	167.—
Իտալական »	116.—
Պելճիքական »	82.—
Ճունական » (Տրախ)	24.—
Զուիցերիական »	818.—
Գուլկարական » (Լէվա)	25.—
Հոլանտական » (Ֆլորին)	85.—
Զեխոս Սլովաք » (Քուրօն)	92.—
Աւստրիական »	24.—
Գերմանական » (Ռայխսմարք)	32.—
Ռումանական » (Լէյ)	14.—
Եուկոս Սլաւիա » (Տինար)	54.—
Թրքական ոսկի	921.—
Մէճիտիէ	—.—
Պանք Օթոման	235.—
ԶԻՐԵՐՈՒՆ ԸՆԹԱՑՔԸ	
Լոնտոն	625.75
Նիւ Եօրք (սէնթ)	79.50
Փարիզ	12 06
Հռոմ	10.13.17
Պրիւքսէլ	4.69.90
Զուիցերիա	2.44.—
Սոֆիա	64.40.60
Պերլին	1.97.75
ՀԵՌԱԳԻՐ	
Փարիզ (1 անզլ.) ֆր.	75.—
Նիւ Եօրք (1 տոլար) »	1517

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ Բացօթեայ մաքրէցներու ամենանպաստաւոր պատարաղը Ղեր պիտի վերնցնեն Է։

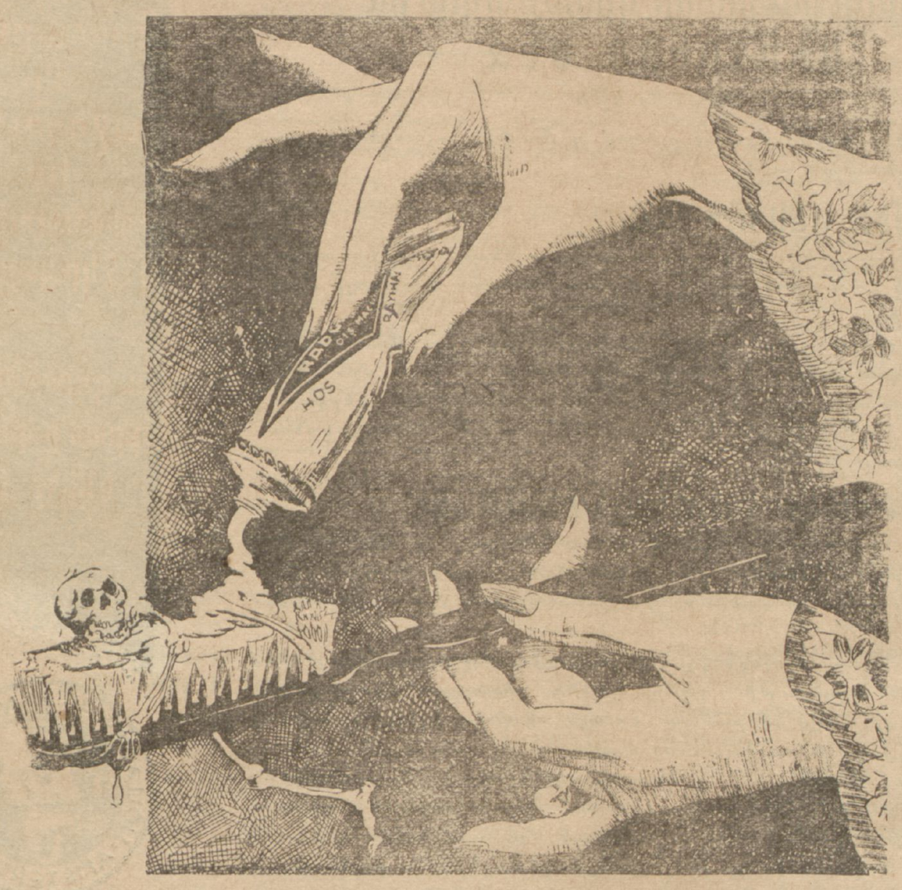

ՈՒՏԻՈՒՆՔ

Հարիւրին հարիւր կը փնտրեն մաքրիչներ։ Ակնարկեցէք մաքրիչներ։

ԴԱՇՆԱԿԻ ՈՒՍՈՒՑԻՉ
ՓՐՕՖ. ԼԱՅՊՕՎԻՉԻ
ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐՈՒՆ ՐԷՍԻԹԱԼԸ
տեղի կ'ունենայ այս Կիրակի, 17 Մայիս առաւօտեան ժամը 10ին
ՍԻՆԷ ՍԱՐԱՅԻ ՄԷՋ
Ի մէջ այլոց պիտի նուագեն նաև հեռաւոր Հայերը։— Մ. Սէմէրճեան, Ս. Թէլլալեան և Ա. Ալաչէմճեան։

100ին 50 ՋԵՂՉ
ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՏԻՒՄԱՅԻ
ԱՆԺ ԲԹՈՒ
խիստ հետաքրքրական վէպին
ԲՈՒՆ ԳԻՆՆ Է 75
Հասցէ՝ Ղալաթիա, Թիւնէլի քով, Պիլլուր փողոց, թիւ 10 «Արթուն» տպարան։
100ին 50 ՋԵՂՉ

ԱՆԲՈՒՆԱՆՑՈՒԱԾ ԳԻՇԵՐ...

Ինչո՞ւ ը տառապի աղ։ Մէկ հատ ԿՈՒԻՓԻՆի քաշէ՞կը բաւէ փաթաթելու ա ր անտանելի ցաւը։
ԿՈՒԻՓԻ կ'անցընէ գլխու և ակռայի ամէնէն սաստիկ ցաւերը։
ԿՈՒԻՓԻՆ չուտով կ'անհետացնէ պաղառութենէ առաջ եկած բոլոր ցաւերը, խոցուածքները և խիթերը։
ԿՈՒԻՓԻՆԸ չատ ազդու է գլխու և ուրիշ հարբուխներու դէմ։
ԿՈՒԻՓԻՆԸ ջերմապէս կը յանձնարարուի մէջքի և ջիղի ցաւերու և յոգացաւի դէմ։

GRiPiNը

Զի խանգարեր ստամոքսը և չի յոգնցներ երիկամունքը։

ԱՄԷՆ ՏԵՂ ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ

ՖՐԱԹԷԼԼԻ ՍՊԷՐՔՕ
FRATELLI SPERCO
Կալաթա, Զինիլի Բըհթըմ խան Ա. յարկ, թիւ 93. 95, 97։ Թէլէֆոն 44792։
«Հոլանտական Շոգենաւային Ընկ.»
ԱՄՍԹԷՐՏԱՄ
Արտածման սպասարկութիւն
Մօտաւոր մեկնուս դէպ ի Անվէրս, Ռոթէրտամ, Ամսթէրտամ, Համպուրկ։

Ulysses	այժմ Պոլիս է	
Orestes	Բեռ կ'առնէ Մայս.	25-30ին

Գետերու վրայ մասնաւոր շոգենաւային սպասարկութիւն. Հռենոսի և Մայնի բոլոր նաւահանգիստները։
Ներածման սպասարկութիւն
Ամսթէրտամէն կ'սպասուին

Orestes	Մայիս	15ին
Hermes	Մայիս	30ին

Ամսթէրտամէն մօտալուտ մեկնում

Hercules	Մայիս	20ին
Ganymades	Ցունիս	3 ին

Nippon Yusen Kaisha Tokyo
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ
Ուղղակի սպասարկութիւն Եօքոհամայի, Քոպի, Տէյրէնի, Զինկթաոյի, Շանկհայի, Հոնկ-Քոնկի, Ինկաբուրի, Գոլոմպոյի. Սուէզի, Բոսթ Սայիտի, Պէյրութի և Պոլսոյ միջև։
Գիրէոն, Մարսիլիա, Պարչէլոնա, Վալէնսիա, Լիվրբուլ և Կըլասքօ։

Lima Maru	Մայիս	16ին
Dokar »	Ցուլիս	18ին
Dalvas »	Օգոստ.	18ին

Compagnia Italiano Turismo
Իտալական Թուրիզմօ (CIT) նաւային ընկերութիւնը կը հայթայթէ երկաթուղիի, շոգենաւերու եւ օդանաւերու տոմսակներ աշխարհի բոլոր քաղաքներու համար։
Զրի տեղեկութիւններ կը հայթայթէ, կ'ապահովէ պանդոկի սենեակներ և պակաժներու առաքումներով ապահովութիւնը կ'ստանձնէ։
Հարիւրին 50 զեղչ իտալական երկաթուղիներու վրայ։
Դիմել ՖՐԱԹԷԼԼԻ ՍՊԷՐՔՕ Կալաթա, Զինիլի Բըհթըմ խան,
Ընկերութիւնը որ Սիթ ընկերութեան ներկայացուցիչն է, Բոպայի բոլոր քաղաքներու համար կուտայ երկաթուղիի տոմսակներ և խառն տոմսակներ ծովային մաքային Պոլիս-Փարիզ և Լոնտոն գիծերու համար։

ԼՈՅԴ ԹՐԻԷՍԹԻՆՕ
LLYOD TRIESTINO
ՄԵԿՆՈՒՄ
ԱԼՊԱՆՕ
Երկ. 21 Մայիս, ժամը 17ին Գուրկազ, Վառնա, Գոնթանցա, Նովորոսիսք, Պաթում. Տրապիզոն, Սամսոն, Վառնա, Գուրկազ։
ՔԻՐԻՆԱԼ
Ուր., 22 Մայիս, ժամը Զալաթիոյ քարափէն դէպ ի Գրինտիզի, Վենեսիկ, Թրիէ
ԻԶԷՕ
Ուր., 23 Մայիս, ժամը դէպի Սելանիկ, Միտիլլի, Իզմիր, Փիրէա, Փաթրաս, Գրէնտիզի, Վենէտիկ, Թրիէսթ։
ԱՎԱՆԹԻՆՕ
Շբ., 23 Մայիս, ժամը դէպ ի Գուրկազ, Վառնա, Գոնթանցա, Սուլինա, Կալաց, Իզմայիլ, Սուլինա, Պաթում, Գոնթանցա, Վառնա, Գուրկազ։
Աւելի մանրամասն տեղեկութիւններու համար դիմել Թրիէսթինոյի ընդհ. Գործակալութեան. Մէրքէզ, Բըհթըմ խան Կալաթա, Թէլէֆոն 44877 8 9 կամ Բերայի ճիւղը Կալաթա Սիրկէճի, Թէլ. 44656։
Գործակալութիւնս հոլանտական շոգենաւային ընկերութեան մասնաւոր ներկայացուցիչ եւ կապ պահելով հոլանտական ընկերութեանց հետ պատրաստ է «Աշխարհի բոլոր նաւահանգիստներու» համար ապրանքներ ընդունելու և փոխարէն ուղղակի քոնոսամենտ։

Sahibi ve yazı işleri müdürü
HOREN CAMCİYAN
Basıldığı yer
ARTUN Basımevi: Galata Bilâ sokak No. 10

PASTİL FOR PASTİL FOR PASTİL FOR PASTİL FOR PASTİL FOR
ԲԱՍԹԻԼ ՖՕՌ
ԳԻՐՄԱՏՈՒՆՆԵՐԸ

Հարբուխի, հազի, չունչի նեղութեան չեն բռնուիր, իրենց ձայնը չեն մարիր, շնչերակները չեն հիւանդանար, կոկորդնին չի ցաւիր։

Հրապարակ ելաւ
ՆՈՐ ՅՈՅՍ Շաբաթաթերթին
57ՐԴ ԹԻՒԸ
ՀՈՒԱԼ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԵԱՄԲ ԵՒ ԱՅԼԱԶԱՆ ՊԱՏԿԵՐՆԵՐՈՎ
ԿԸ ԲԱՎԱՆԴԱԿԷ ՆԱԵՒ
ԶԱՊԷԼ ԷՍԱԵԱՆԻ
ՍԻԼԻՀՏԱՐԻ ՊԱՐՏԷԶՆԵՐԸ

ԳՈՐԾԱԾԵՑԷՔ
ՎԱՐՈՒԺ ՔՕԼՕՆԻԱՆ

Ա՛ԵՒԵԼՔԻ ԹԵՐԹՕՆԸ)(26)(

ՄԻՇԷԼ ԶԷՎԱՔՕ

ԻԶԱՊՕ ԹԱԳՈՒՀԻՆ

ՍՈՒԼԹԱՆ ՊԱՅԱԶԻՏ
ԵՒ ԺԱՆ ՍԱՆ ԲԷՕՐ ԴԷՄ ԴԷՄԻ

Ժան Սան Բէօր Տիժօն հասաւ։ Զանպակները հընչեցին, քաղաքացիները ուղերձ մը կարդացին իրեն։ Ու գնաց դքսական պալատը որ իր վերադարձը տօնելու համար մեծ խնջոյք տրուեցաւ։ Իր կինը՝ Մարկրիթ տը Հէնօ խնջոյքին ներկայ չեղաւ։

Իրիկունը Ժան Սան Բէօր քաշուեցաւ իր սենեակը, որ տեսակցեցաւ ուրախօրէն իր բազմաթիւ ազնուականներով, որսերու և պատերազմներու մասին խօսելով։

Ժամը տասնըմէկին ատենները առանձին մնաց, ու այն ատեն իր մտածումներուն մէջ խորասուզուեցաւ։ Կը մրմնջէր.

— Հոս եկայ Մարկրիթը սպաննելու համար։ Սակայն ի՞նչպէս...

Այն պահուն իր սենեակին դուռը բացուեցաւ և տեսնուեցաւ կին մը, մեծաչուք թիաղէմ, հուժկու, հպարտ աչքերով և խիստ դիմագիծով։ Նըվէր վայրկենապէս շտկուեցաւ, սիրաը թունդ եկած. ասիկա Մարկրիթ տը Հէնօն էր։

Կինը յառաջացաւ մինչեւ ամուսինին մօտ, մէկ ձեռքը անոր ուսին վրայ դրաւ և ձայնով մը, որ սարսռացուց զինքը՝ ինչպէս վոթորիկը կը սարսռացնէ տերեւները, վճիտ ձայնով մը ըսաւ.

— Է՛, Ժան տը Պուռկօներ, քանի որ այսպէս եկած էք սպաննելու համար ձեր կինը, սպաննեցէ՛ք զայն...։

Քանի մը վայրկեան Ժան Սան Բէօր և Մարկրիթ տը Հէնօ լռիկ մնացին, դէմ դիմաց, մարդը ժժգունած ու սարսռունՊիր լսածէն, կինը վեհաչուքօրէն հանդարտ, ու արհամարհոտ և տխուր։

— Ի՞նչ կը նշանակէ ատիկա, թոթովեց ի վերջոյ Նըվէր։ Ի՞նչ ահռելի խօսքեր արտասանեցիք։

Մարկրիթ, չխտակ կանգնած ու ջղագրգիռ, պատասխանեց.

— Ինչո՞վ մտադիր էք սպաննել զիս։ Պուրո՞վ թէ թոյնով։ Ցաջորդաբար ատոնց երկուքն ալ գործածեցէք, ինչպէս ըրիք ձեր նախորդին Լօրանս տ'Անպրէօնի...։

Ահռելի հառաչ մը ուռեցուց Ժան Սան Բէօրի կուրծքը։ Աչքերը չլմորեցան։ Խռոտոտ հեւք մը պոռթկաց իր չոր շրթներէն։ Ակնարկը սեւեռեցաւ Մարկրիթի վրայ, ու յանկարծ մարդասպանի զգացումները իր քունքերուն բախեցան։ Քաշեց դաշոյնը, առանց բան մը արտասանելու ձախ ձեռքը իր կնոջ վզին տարաւ և աջ ձեռքը վեր բարձրացուց։ Դաշոյնը տարտամ լոյս մը արձակեց օդին մէջ։ Մարկրիթ ոչ մէկ շարժում ըրաւ։ Նոյն անվեհեր ձայնով ըսաւ.

— Շտապեցէ՛ք, սպաննեցէ՛ք նախ քան Պուռկօնեի դուքսը— որուն լուրը տրուած է մահուան մասին ժամանակ ունենայ վրէժ լուծելու։

Դաշոյնը վար չիջաւ։

Ժան Սան Բէօր ետ քաշուեցաւ։ Կը հոնդարտ. «դուքսին արդէն լուր տրուա՞ծ»։ Հասկցաւ թէ ինք կը գտնուէր ճակատագրականութեան զօրաւոր ձեռքին մէջ, թէ անխզելի թել մը պրկուած էր իր շուրջը անաբեկութեան նոպային բռնուած, դէպի ետ քաշուեցաւ և մրմնջեց.

— Կորսուա՞ծ եմ։

— Նստեցէ՛ք մօնսինեէօր, ըսաւ Մարկրիթ Հէնօ։ Իրար քննելու, իրար բացատրելու, ու թերեւս իրար հակնալու պէտք ունինք։ Ատիկա չուտով պիտի կատարուի։

Ժան Սան Բէօր թիկնաթոռի մը մէջ ընկղմանեցաւ, աւելի անոր համար որ սրունքները կը դողդողային, քան հնազանդելու համար այդ հպարտ հրաւէրին, այնպիսի տեղ մը, ուր միայն ինք իրաւունք ունէր ըսելու. Նստեցէք։

Մարկրիթ, սակայն, ոտքի վրայ մնաց, իշխելով անոր վրայ այնպէս, ինչպէս հինն Նէմէզիս կը տիրէր ճակատագրին իրեն յանձնած ոճրագործներուն վրայ։

— Մօնսինեէօր, ըսաւ, այս պահուս իսկ ինծի պատկանող վատահելի, հաւատարիմ և անվեհեր մարդ մը Տիժօնի մէջ տեղ մը կը սպասէ։ Եթէ ես չմանիկա պիտի մնայ հոս։ Իսկ եթէ սպաննուիմ, դարձեալ սրմրակ պիտի արշաւէ՝ իմ կողմէս նամակ մը տանելու Պուռկօնեը դուքսին։

Նըվէր ապուշ ապուշ մտիկ կ'ընէր։ Երբեմն, մեքանական շարժումով մը ճակատը կը սրբէր։

— Այն նամակին մէջ, շարունակեց Մարկրիթ, ձեր ազնիւ հօր կը բացատրեմ թէ ես կը սպաննուած ձեր կողմէ, թէ անմիջապէս յետոյ պիտի սպաննէք նաև զինքը։ Թէ այդ միջոցին արքայական քուզինս Իզապօ ալ պիտի սպաննի Ֆրանսայի թագաւորը։ Թէ Իզապօ և դուք այս երբեակ ոճիրներուն վրայ կառուցած էք ձեր սիրոյ և մեծութեան երազները։

Ձնմարտութիւնը խօսելու համար, Ժան Սան Բէօր արհամարհեց ուրանալ։ Եւ արդէն ի՞նչպէս կրնար ուրանալ։ Ապշութիւնը կը չախչախէր զինքը։ Ժան Սան Բէօր չէր կրնար հակնալ թէ Մարկրիթ ի՞նչպէս գիտէ այն ահռելի ծրագիրը, որուն ինք և Իզապօ միայն տեղեակ էին։ Եւ կը հաւատար գերբնական զօրութեան մը միջամտութեան։ Ուրեմն ինչո՞ւ պայքարիլ։ Այն ստուգութիւնը թէ ինք գժոխային ուժերու զալիք էր, իր մէջ կը խորտակէր զօրաւոր կամքը։

Ժան Սան Բէօր գերագրգռուեցաւ ու կրկնեց.

— Կորսուա՞ծ եմ։

— Արդ ըսաւ Մարկրիթ, դուք պիտի սպաննուիք զիս, դուք պիտի ըլլաք նաև հայրասպան։ Անարգ փառատենչ, վեհերոտ սիրահար, ձեր սխորժակին մէջ հացումը ամէնէն վատ և քաւելի ոճիրներու ճչդիր փնտռէր։ Ժան տը Պուռկօնը, ահաւասիկ ձեր կացութիւնը, դուք մատնուած էք մոլեգնութիւններու կը գլորուիք, կը գալարուիք ի զուր ձեզ պրկող անաբեկութենէն ազատելու համար զոհացումը մը գտնելով աշխատելով։